

I ДИО - УВОД И МЕТОДОЛОГИЈА

1. Увод

У предговору једне стручне књиге сам прочитао тезу :

„Знање је чак и сазнање да нешто не знамо“ !

Полазећи од те тезе , али и одређеног наслова овог рада :

„Утицај пореске политике на развој предузетништва у Републици Српској односно Босни и Херцеговини“ , прва ми је помисао била који су то појмови који се у кључним ријечима крију у самом наслову . Тако се одмах издвојило ; утицај , пореска политика , развој , предузетништво , те територијално-административно подручје прво Републике Српске , а потом и Босне и Херцеговине .

Пошто су сви ови појмови везани за економију , дакле економске су категорије , упућују ме да у тој области треба тражити , односно прикупљати , а потом и класифицирати податке и информације везане за њих . Пошто се сви податци и информације углавном налазе у разним писаним материјалима, закључцима , статистичким извјештајима , интернету , разним сајтовима и слично то их сврставам у групу секундарних података . Каква је веза између податка и информације одређује њихово поближе дефинисање , које каже да је податак обиљежје ствари коју истражујемо , док је информација податак који нас активира на рад . Анализирањем кључних ријечи долазим до проширења потребе за истраживањем нових појмова као на примјер држава , пореска структура , портез , предузетник , законодавна регулатива , историјат развоја ; преко економског до развоја предузетништва, компарација на микро и макро плану и слично .

1.1. Класификација података

Код израде рада користио сам више начине прикупљања , обраде и класификације података . Може се слободно рећи да је кориштена ,

комбинација конвенционалног начина обраде података и инжењеринга знања .

Пошто конвенционални начин представља обраду података везаних за тему , првобитно без неког посебног реда укључујући и сређене податке , тако сам и ја податке , интересантне , односно оне који поближе одређују садржај , а из којих би читалац рада једноставније схватио суштину материје издвајао , те онда уобличавао у мисаоне појмове .

Користио сам како податке из стручних књига , стручне литературе , дневних информативних часописа , податке доступне на интернету , разним сајтовима, али сам користио и податке које посједујем на личним носиоцима података у електронској форми . Дакле , пошто посједујем сопствени инжењеринг знања који сам креирао кроз радни вијек и дугогодишње радно искуство , а на којем постоје разни податци управо о законској регулативи пореза , пореског система , начину обрачуна пореза на додату вриједност , пореза на плате и разна друга примања , доприноса на плате и друга примања , обрачуну посебне републичке таксе , команалне таксе , обрачуну посебних накнада по посебним прописима , активностима прије , за вријеме и после израде годишњег финансијског извјештаја , исте сам сортирао и дјеломично укључио у овај рад .

Из горе наведеног произилази да су кориштена три начина класификације и обраде података ; конвенционални начин , инжењеринг знања и комбинација претходна два , као трећи .

1.2. Предмет и циљ рада

Предмет рада произилази из одређене теме , а огледа се у прикупљању и обради што више релевантних података о пореској политици , о предузетништву , утицају пореске политике на предузетништво , о „трпљењу“ утицаја пореске политике са становишта предузетништва , као и територијално подручје Босне и Херцеговине са својим саставним јединицама . Наравно , не треба заборавити , да наведене економске категорије постоје и на ширем подручју , на европском и свјетском нивоу , те

да на одређени начин и одређују постојање на микро плану односно у Босни и Херцеговини . Као циљ се одређује ; приближити и поједноставити наведену материју будућем читаоцу са највишом дозом разумљивости . Наравно , да би будући читаоц лако могао уочити читајући рад да постоје категорије ; порески систем , пореска политика , да оне нису идентичне , али да се прожимају и надограђују ; да постоји предузетништво персонално утјеловљено у предузетнику као физичком лицу ; да држава путем пореза прикупља јавне приходе , а да предузетник трпи утицај пореза , захтијева мноштво података из различитих извора .

1.3. Хипотезе

Хипотеза 1

Развој малих и средњих предузећа кроз подстицање предузетништва је реална претпоставка опоравка и развоја привреде Републике Српске и Босне и Херцеговине у цјелини . Држава је та која својом политиком , кроз институције система , усмјерава правце развоја . Држава , дакле , ствара потребан амбијент за повољно пословање малих и средњих предузећа . На подручју територијално-административне цјелине Босне и Херцеговине , дакле , у Републици Српској , Федерацији Босне и Херцеговине и Дистрикта Брчко устројени су институционално , појмовно и законодавно порески систем и пореска политика .

Хипотеза 2

На подручју територијално-административне цјелине Босне и Херцеговине , дакле у Републици Српској , Федерацији Босне и Херцеговине и Дистрикта Брчко развија се предузетништво , у условима које диктира последице ратни период .

Хипотеза 3

Држава преко својих органа власти , путем пореског система и пореске политике , утиче на развој приватних иницијатива у области самосталног предузетништва , како на директан , тако и индиректан начин .

2. Методологија

Пошто знамо да наведене хипотезе нетреба пуно доказивати него податцима доћи до реалних података који те претпоставке потврђују користио сам методе сврсисходне за ово истраживање . Ако кренемо од сазнања де се све познате методе регистроване у истраживачком раду сврставају , у основи , у двије групе : основне и посебне и у овом раду се може приминијети дијалектичка метода , као основна . У њој је присутан разуман и логичан начин тражења мишљења , сазнања или посљедица . Поред , дијалектичке методе из групе основних метода , такође истичем методе анализе и компарације , из друге групе метода . Методом анализе долазим до мноштва података о стању појаве коју истражујем , а упоредиве елементе , оне са заједничким особинама , стављам у међусобни однос , компарирам и тако долазим до примјене компаративне методе .

3. Подручје истраживања

Може се рећи да је подручје истраживања економска област у ширем смислу, а у ужем предузетништво као самостално привређивање , прикупљање јавних прихода од стране државе путем институција власти користећи порески систем , те међусобни однос трпљења и притиска . Код међусобног односа , предузетник лакше или теже подноси , односно трпи терет пореза и других давања , при чему у сваком случају економски слаби , док на другој страни држава користи своје механизме притиска којима прикупља јавне приходе за финансирање заједничких потреба и своје јачање .